

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на Параходство Българско речно плаване АД и неговите дъщерни предприятия („Групата“) се състои в търговско корабоплаване по река Дунав, в това число: превоз на товари по воден път и в комбиниран транспорт, превоз на пътници и багаж, наемане и отдаване на кораби, други плавателни и други транспортни средства, буксировка и тласкане на плавателни средства и товари, корабно снабдяване, извършване на речни и морски услуги и други помощни търговски и технически дейности и операции, свързани с търговското мореплаване, осъществяване дейност на специализиран пристанищен оператор, чрез извършване на пристанищни дейности, свързани с обработка на ро-ро и фериботни товари, фрахтова и транспортно-спедиционна дейност, търговско представителство, посредничество и корабно агентиране, вътрешна и външна търговия, кораборемонт за свои и чужди нужди, инвеститорска и инженерингова дейност, научно-развойна дейност, подготовка и квалификация на кадри, други видове търговска дейност, за които няма нормативна забрана. В своята дейност предприятието майка може да сключва сделки в страната и чужбина, включително да придобива и отчуждава недвижими и движими вещи и вещни права, ценни книги, права върху изобретения, търговски марки, ноу-хау и други обекти на интелектуалната собственост, да предявява и отговаря по искове, свързани с дейността му и спазване на действащото законодателство. Допълнителен предмет на дейност е: производствена, търговска и други дейности с горива, петролни, нефтохимически, химически и други продукти. Групата извършва и дейности по производство на палубни кранове, механизми на корпуси, надстройки, стоманени конструкции, оборудване и друга машиностроителна продукция, ремонт на селскостопанска техника.

Предприятието—майка, Параходство Българско речно плаване АД е акционерно дружество, чието седалище и адрес на управление е в Република България, с адрес гр. Русе, пл. Отец Паисий № 2. Дружеството е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 827183719.

Параходство Българско речно плаване АД няма промяна в наименованието си.

Акциите на предприятието—майка са регистрирани на Българска фондова борса – София АД.

Предприятието—майка се управлява чрез двустепенна система на управление, включваща Надзорен и Управителен съвет.

Към 31 декември 2024 г. съставът на органите на управление е както следва:

Членове на Надзорния съвет:

- Химимпорт АД;
- Българска Корабна Компания ЕАД;
- Тодор Йотов Йотов.

Членове на Управителния съвет:

- Тихомир Иванов Митев;
- Любомир Тодоров Чакъров;
- Александър Димитров Керезов;
- Йордан Стефанов Йорданов;
- Румен Стефанов Попов;
- Светлана Петрова Стефанова;
- Кремена Николова Йорданова.

Предприятието—майка се представлява от Изпълнителните директори Тихомир Иванов Митев и Румен Стефанов Попов – само заедно.

На 09.04.2025 г. е вписана промяна в състава на ръководството, поради кончината на изпълнителния директор Румен Попов, конкретно – като Изпълнителен директор е вписан Владимир Иванов Василев.

Дружеството—майка се представлява от Изпълнителните директори само заедно.

Одитен комитет е с Председател Милена Йорданова Порожанова, членове Пламенка Тодорова Петрова и Десислава Павлова Кузева.

Мажоритарният собственик на Предприятието—майка е Българска Корабна Компания ЕАД, чиито инструменти на собствения капитал не се котират на фондова борса. Собственик на Българска Корабна Компания ЕАД е Химимпорт АД, регистрирано в Република България, чиито инструменти на собствения капитал се котират на Българска фондова борса София АД. Собственик на Химимпорт АД е ИНВЕСТ КЕПИТЪЛ АД.

Броят на персонала на Групата към 31 декември 2024 г. е 304 души.

Информация относно наименованието, страната на учредяване, дяловото участие и правото на глас за всяко дъщерно дружество, включено в консолидацията, е предоставена в пояснение 5.1.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2024 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на предприятието майка. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2023 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие. Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

През 2024 г. Групата отчита нетна загуба за периода в размер на 7 236 хил. лв. към 31 декември 2024 г. текущите активи на Групата надвишават сумата на текущите й пасиви с 7 981 хил.лв. към края на предходната година превишението с 14 814 хил.лв.

Финансовото състояние на Групата се счита за стабилно, тъй като капиталовите съотношения за дейността й показват стабилен дял на собствения капитал при осигуряване на финансиране. По преценка на ръководството на Групата, не са налице съществени обстоятелства, които да индикират несигурност, която може да породви съществено съмнение относно възможността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие.

В резултат на извършения преглед на дейността, Ръководството счита, че въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на Групата, както и поради продължаващата финансова подкрепа от собствениците, Групата ще има достатъчно ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и счита, че принципът за действащо предприятие е уместно използван. Направените прогнози за бъдещото развитие на Групата, са съобразени с възможните влияния върху търговската

му дейност и индикират, че Групата би следвало да продължи обичайната си дейност, без да се предприемат съществени промени в нея.

Предположенията не отчитат обстоятелствата, свързани с продължаващия военен конфликт между Руската Федерация и Република Украйна, както и възникналите икономически последици, доколкото към момента не може да бъде направена надеждна оценка на последиците от тях. Въпреки това, Ръководството на Групата счита, че въздействието им ще има негативен ефект, както върху икономиката на страната, така и върху дейността на Групата. Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовите си отчети.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2024 г.

Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2024 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

3.1.1. Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети – Класификация на пасивите като текущи или нетекущи, както и Нетекущи пасиви с договорни клаузи

Целта на измененията е да се изяснят изискванията в МСС 1 Представяне на финансови отчети относно класификацията на пасивите като текущи или нетекущи.

С измененията на МСС 1:

- Изяснява се понятието „уреждане“ на пасив за целите на класификацията като текущ или нетекущ пасив;
- Уточнява се, че намерението на ръководството на предприятието не засяга класификацията на пасива като текущ или нетекущ пасив;
- Изяснява се, че опции на контрагента, които биха могли да доведат до уреждане на пасива чрез прехвърляне на инструменти на собствения капитал на предприятието, не засягат класификацията на пасива като текущ или нетекущ единствено ако опцията се признава като инструмент на собствения капитал;
- Уточнява се класифицирането на пасив, произтичащ от заемно споразумение с договорни клаузи, като текущ или нетекущ;
- Определят се оповестяванията в пояснителните приложения, когато предприятието има заемни споразумения с договорни клаузи, които биха могли да изискват пасивът да стане изискуем в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период.

3.1.2. Изменение на МСФО 16 Лизинг – Пасив по лизинг при продажба с обратен лизинг

Целта на изменението е да се допълнят изискванията за счетоводното отчитане на сделки за продажба с обратен лизинг, при които лизинговите плащания по обратния лизинг представляват променливи лизингови плащания, които не зависят от индекс или процент (и не са по същество фиксирани лизингови плащания), поради което не са включени в първоначалната оценка на пасива по лизинга и на актива с право на ползване при продавача лизингополучател.

Изменението на МСФО 16 може да се разглежда като по-нататъшно развитие на въпроса, разгледан от КРМСФО в Тълкувателно решение от м. юни 2020 г. с название „Продажба с обратен лизинг с променливи плащания“.

Изменението на МСФО 16 засяга единствено счетоводното отчитане при продавач лизингополучател. Не се променя счетоводното отчитане на купувача лизингодател.

3.1.3. Изменения на МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване – Споразумения за финансиране на плащанията към доставчиците

Целта на измененията е да се добавят нови изисквания за оповестяване и пояснения в

рамките на съществуващите изисквания за оповестяване, така че да се предостави качествена и количествена информация относно споразуменията за финансиране на плащанията към доставчиците, което позволява на потребителите да оценят ефекта на такива споразумения върху пасивите и паричните потоци на предприятието, както и върху неговата изложеност на ликвиден риск.

3.2. Към 31.12.2024 г. са издадени някои нови стандарти, изменения и разяснения на съществуващите стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2024 г., и не са били приложени по-рано от Групата. Не се очаква те да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Дружествата от Групата. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. По-долу е даден списък с промените в стандартите:

- Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС;
- Годишни подобрения, в сила от 1 януари 2026 г., все още неприети от ЕС;
- Изменения на класификацията и оценката на финансовите инструменти (изменения на МСФО 9 и МСФО 7), в сила от 1 януари 2026 г., все още неприети от ЕС;
- МСФО 18 Представяне и оповестяване във финансовите отчети, в сила от 1 януари 2027 г., все още неприет от ЕС;
- МСФО 19 Дъщерни предприятия без публична отчетност: Оповестявания, в сила от 1 януари 2027 г., все още неприет от ЕС.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 Представяне на финансови отчети.

Групата прие да представя консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) преквалифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

и това има съществен ефект върху информацията в консолидирания отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

През 2024 г. нито едно от горепосочените условия не е на лице и поради това консолидираният финансов отчет на Групата е представен с един сравним период.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2024 г. Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращите участия като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво не контролиращо участие.

4.4. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на не контролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени не контролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието - майка.

4.5. Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Групата и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол и страните притежаващи съвместен контрол върху предприятието имат право на нетните активи на предприятието. Инвестициите в съвместни предприятия се отчитат по метода на собствения капитал.

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал“. Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните и съвместни предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между балансовата стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на съответното дружество от Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

При консолидация всички активи и пасиви се преизчисляват в български лева по заключителния курс към датата на консолидирания финансов отчет. Приходите и разходите са преизчислени във валутата на представяне на Групата по средния курс за отчетния период. Валутните курсови разлики водят до увеличение или намаление на другия всеобхватен доход и се признават в резерва от преизчисления в собствения капитал.

4.7. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата.

Групата има два основни бизнес сегмента – „Транспортна и пристанищна дейност“ и „Производствена дейност“. Дейността на сегмент „Транспортна и пристанищна дейност“ включва: превоз на товари по воден път и комбиниран транспорт, превоз на пътници и багаж, морски и навигационни услуги, буксирна дейност, включително и извършване на пристанищна услуга буксировка, влачене или тласкане на кораби, агентирание, чартиране и фрахтоване на кораби, опериране на кораби, спедиторска и комплексна транспортна дейност в страната и чужбина и дейност като пристанищен оператор. Сегмент „Производствена дейност“ включва производство на палубни кранове, механизми на корпуси, надстройки, стоманени конструкции, оборудване и друга машиностроителна продукция, ремонт на селскостопанска техника.

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка продуктова линия се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 Оперативни сегменти Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Освен това, активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти. През представените отчетни периоди не са идентифицирани такива активи.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповторяеми събития. Финансовите приходи и разходи не се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.8. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на услуги, продукцията, други приходи и финансови приходи. Приходите са представени в пояснения 21, 21, 23, 27, 28.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Групата.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена.
- Вероятно е икономическите изгоди от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.8.1. Продажба на материални запаси

Продажбата на материални запаси включва продажба на продукция, материали. Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материални запаси. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел материалните запаси без възражение.

4.8.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Групата, включват: товарни превози, фериботна дейност, реморкаж, наем на плавателни съдове, ремонтни дейности, пристанищни, производствени и други услуги.

4.8.3. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.9. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им в съответствие с принципите на начисляване и съпоставимост.

4.10. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“.

4.11. Нематериални активи

Нематериалните активи включват софтуер, права върху индустриална собственост, подобрения на наети активи и други нематериални активи. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството на Групата към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• Софтуер	2 - 5 години
• Права върху индустриална собственост	30 години
• Подобрения по наети активи	24 - 32 години
• Други	3 – 32 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Печалбата или загубата от продажбата на други нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за другите нематериални активи на Групата е в размер на 500 лв.

4.12. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имотите, машините и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност на подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	11 - 61 години
• Машини и оборудване	3 - 28 години
• Транспортни средства	4 - 71 години
• Съоръжения	3 - 30 години
• Други	2 - 7 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажба на актив от имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „(Загуба)/Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Групата е в размер на 500 лв.

4.13. Отчитане на лизинговите договори

Дружествата от Групата като лизингополучател

В началото на договора Дружество от Групата преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За да определи дали по силата на договор се прехвърля правото на контрол над използването на определен актив за даден период от време, Дружеството от Групата преценява дали, през целия период на ползване то има:

а) правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на определения актив; както и

б) правото да ръководи използването на определения актив.

Дружеството от Групата определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно с:

а) периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; както и

б) периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

При оценката на това дали е достатъчно сигурно, че ще упражни опцията да удължи или няма да упражни опцията да прекрати срока на лизинга, Дружеството от Групата взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за лизингополучателя да упражни опцията да удължи или да не упражни опцията да прекрати срока на лизинга.

Признаване

На началната дата Дружеството от Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга.

Първоначална оценка на актива с право на ползване

На началната дата Дружеството от Групата оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;

б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;

в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и

г) оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи са направени за производството на материални запаси. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

Първоначална оценка на пасива по лизинга

На началната дата Дружествата от Групата оценяват пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Дружествата от Групата използват своя диференциален лихвен процент.

На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

а) фиксирани плащания минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;

б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;

в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;

г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и

д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Последваща оценка на актива с право на ползване

След началната дата лизингополучателят оценява актива с право на ползване посредством модел на цената на придобиване. Прилагайки модела на цената на придобиване, Дружествата от Групата оценяват актива с право на ползване по цена на придобиване:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга, отразяваща преоценките или измененията на лизинговия договор или отразяваща коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Дружествата от Групата прилагат линеен метод за амортизация по отношение на актива с право на ползване за периода от началото на лизинга до края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга

Последваща оценка на пасива по лизинга

След началната дата Дружествата от Групата оценяват пасива по лизинга като:

- а) увеличават балансовата стойност, за да отразят лихвата по пасива по лизинга;
- б) намаляват балансовата стойност, за да се отразят извършените лизингови плащания; и
- в) преоценяват балансовата стойност, за да отразят преоценките или измененията на лизинговия договор, или да отразят коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода.

След началната дата Дружествата от Групата преоценяват пасива по лизинга, за да отразят промените в лизинговите плащания. Лизингополучателят признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, лизингополучателят признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Всяко Дружество от Групата е избрало да не прилага изискванията за признаване на МСФО 16 по отношение на отчитането на краткосрочните лизинги и лизингите на активи с ниска стойност. Вместо признаване на актив за право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна база през срока на лизинга.

В отчета за финансовото състояние активите с право на ползване са включени в „имоти, машини и оборудване“, а лизинговите пасиви са включени в търговски и други задължения.

Дружествата от Групата като лизингодател

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружествата от Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството от Групата, и изискванията на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения или МСС 38 Нематериални активи. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния отчетен период.

4.14. Тестове за обезценка на нематериални активи, имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата

от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност на активите от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. За активите на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.15. Инвестиционни имоти

Модел на цената на придобиване.

Групата отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти се отчитат по тяхната себестойност, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в консолидирания финансов отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Амортизацията на инвестиционните имоти се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на активите, класифицирани като инвестиционни имоти, който е между 1 и 61 години.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи“ и ред „Други разходи“, и се признават, както е описано в пояснение 4.8 и пояснение 4.9.

4.16. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружествата от Групата станат страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

Класификацията на финансовите активи на Дружествата от Групата се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на съответното Дружество за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.16.1. Финансови активи

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи съгласно МСФО 9 се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Дружествата от Групата управляват активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Дружествата от Групата класифицират в тази категория всички свои финансови активи - пари и паричните еквиваленти, предоставените заеми и търговски и други вземания.

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени инцидентно в хода на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и са сравнително бързо ликвидни.

Обезценка на финансовите активи

Прилага се модела за „Очакваните кредитни загуби“.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това се разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (фаза 1)

Тук се включват стабилни финансови активи, които не са в просрочие и се очаква да бъдат обслужвани съгласно техните договорни условия и за които няма признаци за увеличен кредитен риск.

- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитният риск не е нисък (фаза 2)

Тук се включват активи, за които от момента на първоначално признаване е настъпило влошаване на кредитното им качество, но то не трябва да се свързва с индивидуално обезценяване на конкретни активи (настъпили са събития, пряко свързани с възможни бъдещи загуби по портфейла, но не и по конкретни кредити).

- (Фаза 3) обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

Тук се включват активи, за всеки от които в бъдеще се очакват загуби. Настъпило е влошаване на кредитното качество, но това влошаване е свързано с конкретни активи. На тази фаза очакваните кредитни загуби ще се създават за целия оставащ срок на кредита, но загубите ще се оценяват не на портфейлна основа, а индивидуално по конкретни кредити.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за всички финансови активи във фаза 1, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за финансовите активи във фаза 2 и фаза 3. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Дружествата от Групата и паричните потоци, които то действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент). Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Търговски и други вземания

Дружествата от Групата използват опростен подход при последващо отчитане на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка в размер на очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовия актив. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружествата от Групата използват своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчислят очакваните кредитни загуби според възрастовата структура на вземанията като ползва т.нар. „матрица на провизиите“.

4.16.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружествата от Групата включват заеми, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел подпомагане на дейността на Дружествата от Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен

процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.17. Материални запаси

Материалните запаси включват горива, смазочни материали, продукцията, незавършено производство, резервни части и други материали. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.18. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на репутация или при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не е бизнес комбинация или засяга данъчната или счетоводната печалба. Отсрочени данъци за временни разлики, свързани с акции в дъщерни и съвместни предприятия не се предвиждат, ако обратното проявление на тези временни разлики се контролира от Групата и е вероятно то да не настъпи в близко бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.23.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.19. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от налични пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити до три месеца и парични еквиваленти, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.20. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал отразява номиналната стойност на емитираните акции на предприятието-майка.

Премийният резерв включва премии, получени при първоначалното емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал, нетно от данъчни облекчения.

Другите резерви включват:

- законови резерви, общи резерви;
- резерви от ревалоризация;
- преоценъчен резерв на нефинансови активи – включва печалби или загуби от преоценки на нефинансови активи;
- резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи – включва актюерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички транзакции със собствениците на предприятието-майка се представят отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.21. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати, надници, социални осигуровки и други задължения.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 Доходи на наети лица на база на прогнозираните плащания за следващите години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното възнаграждение.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на очаквано ниво на инфлацията, ръста на средната работна заплата за страната през последните четири години, текучество на персонала и смъртност. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на висококачествени правителствени облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход. Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.22. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и сумата на задължението може да бъде надеждно оценена. Възможно е да съществува несигурност относно срочността или сумата на изходящия паричен поток. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, включително свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Групата със сигурност ще получи, се признават като отделен актив. Възможно е този актив да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат в края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава, освен ако не става въпрос за бизнес комбинация. При бизнес комбинация условните задължения се признават при разпределянето на цената на придобиване към активите и пасивите, придобити в бизнес комбинацията. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.23. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.25.

4.24. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Данъчните норми в различните юрисдикции, в които Групата извършва дейност, също се вземат предвид. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай въз основа на специфичните факти и обстоятелства.

4.25. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.25.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

През 2024 г. Групата не е претърпяла загуби от обезценка на нетекущи активи.

4.25.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Ръководството определя и преразглежда полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 9, 10 и 12. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.25.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси е 1 776 хил. лв. (2023 г.: 1 848 лв.).

4.25.4. Очаквани кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между договорните парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които тя очаква да получи. Очакваните кредитни загуби от

обезценка са обект на анализ, оценка и калкулация от страна на Ръководството. Преценките се основата на базата на множество фактори, като: възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата. Допълнителна информация е предоставена в пояснение 16.

4.25.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на обезщетения при пенсиониране на стойност 694 хил. лв. (2023 г.: 643 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Групата бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени правителствени облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани обезщетенията при пенсиониране и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи.

5. База за консолидация

5.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31 декември 2024 '000 лв.	участие %	31 декември 2023 '000 лв.	участие %
Маяк-КМ АД	България	Производство	4 708	86.57	4 708	86.57
Интерлихтер – Словакия ЕООД	Словакия	Транспорт	12	100.00	12	100.00
Блу Сий Хорайзън Корп	Сейшел	Друга	-	100.00	-	100.00
Порт Пристис ООД	България	Пристанищна	55	55.00	55	55.00
Порт Инвест ЕООД	България	Пристанищна	1 600	100.00	1 600	100.00
Порт Бимас ЕООД	България	Пристанищна	100	100.00	100	100.00
Имоти БРП ЕООД	България	Сделки с и управление на недвижими имоти	12 185	100.00	12 185	100.00
Имоти Бимас ЕООД	България	Сделки с и управление на недвижими имоти	9 001	100.00	9 001	100.00
			27 661		27 661	

Групата включва дъщерни предприятия с неконтролиращо участие (НКУ).

Име на дъщерното предприятие	Дял на участието и правата на глас на НКУ		Общ всеобхватен доход, разпределен на НКУ	
	2024	2023	2024	2023
Маяк – КМ АД	13.43 %	13.43 %	10	10
Порт Пристис ООД	45.00 %	45.00 %	47	47

През 2024 г. и 2023 г. не са изплащани дивиденди на неконтролиращото участие.

Обобщена финансова информация за Маяк-КМ АД преди вътрешногрупови елиминации:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Нетекущи активи	1 548	1 379

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Текущи активи	5 217	6 301
Общо активи	6 765	7 680
Нетекущи пасиви	71	79
Текущи пасиви	322	88
Общо пасиви	393	167

Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	5 516	6 504
Неконтролиращи участия	856	1 009

Приходи	2 549	3 697
----------------	--------------	--------------

Печалба/(Загуба) за годината, отнасяща се до собствениците на предприятието майка	(988)	62
Печалба/(Загуба) за годината, отнасяща се до неконтролиращото участие	(153)	10
Печалба/(Загуба) за годината	(1 141)	72
Друг всеобхватен доход за годината отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	-	-
Общ всеобхватен доход/(загуба) за годината, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	(988)	62
Общ всеобхватен доход/(загуба) за годината, отнасящ се до неконтролиращото участие	(153)	10
Общо всеобхватен доход за годината	(1 141)	72

Нетни парични потоци от оперативна дейност	498	1 719
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(420)	141
Нетни парични потоци от финансова дейност	-	-
Нетен паричен поток	78	1 860

Обобщена финансова информация за Порт Пристис ООД преди вътрешногрупови елиминации:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Нетекущи активи	1 755	2 538
Текущи активи	226	171
Общо активи	1 981	2 709
Нетекущи пасиви	1 421	2 380
Текущи пасиви	279	151
Общо пасиви	1 700	2 531

Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	155	98
Неконтролиращи участия	126	80

Приходи	735	680
----------------	------------	------------

Печалба/(Загуба) за годината, отнасяща се до собствениците на предприятието майка	57	58
Печалба/(Загуба) за годината, отнасяща се до неконтролиращото участие	46	47
Печалба/(Загуба) за годината	103	105

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Друг всеобхватен доход за годината отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	-	-
Общ всеобхватен доход/(загуба) за годината, отнасящ се до собствениците на предприятието-майка	57	58
Общ всеобхватен доход/(загуба) за годината, отнасящ се до неконтролиращото участие	46	47
Общо всеобхватен доход за годината	103	105
Нетни парични потоци от оперативна дейност	160	314
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	997	(95)
Нетни парични потоци от финансова дейност	(1 126)	(250)
Нетен паричен поток	31	(31)

6. Промени на контролиращото участие

През 2024 г. в Групата няма промени на контролиращото участие.

7. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

Балансовата стойност на инвестициите, отчитани по метода на собствения капитал, е както следва:

	Пояснение	2024	2023
Инвестиции в съвместни предприятия	7.1	-	820
Инвестиции в асоциирани предприятия	7.2	6 222	5 204
Общо инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал		6 222	6 024

Печалбата/(Загубата) на Групата от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал, е както следва:

	Пояснение	2024	2023
Инвестиции в съвместни предприятия	7.1	-	-
Инвестиции в асоциирани предприятия	7.2	1 018	1 929
Общо печалба/(загуба) от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал		1 018	1 929

7.1. Съвместни предприятия

Към 01.01.2024 г. Групата има едно съвместно предприятие – Варнафери ООД, притежава 50 % от дяловете на съвместното предприятие. Дружеството е учредено и регистрирано в Република България, където е и мястото на осъществяване на дейността му. Основната дейност на дружеството се състои в извършване на превози, включително и фериботни на товари по море; придобиване и управление на морски кораби; външнотърговска и вътрешнотърговска дейност; консултантски услуги в сферата на морския транспорт; комисионерство.

Инвестицията във Варнафери ООД се отчита по метода на собствения капитал в съответствие с МСС 28. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на съвместното предприятие след корекции във връзка с прилагането на метода на собствения капитал (включително корекции на справедлива стойност) или корекции за разлики в счетоводната политика.

Регистрираният капитал на Варнафери ООД към началото на отчетния период е в размер на 10 114 хил. лв. На 15.02.2024 г. е вписано увеличение на капитала на "Варнафери" ООД с непарична вноска в размер на 17 611 840 лв. разпределени на 1 761 184 дяла (един милион седемстотин шестдесет и една хиляди сто осемдесет и четири дяла) всеки с номинална стойност от 10 (десет) лева, поделени между съдружниците.

На 11.12.2024 г. е вписано в Търговския регистър заличаването на Варнафери ООД с което Параходство БРП АД прекратява участието си в съвместното предприятие и отчита загуба от инвестиция представена в пояснение 27.

7.2. Асоциирани предприятия

И през двата сравними периода Групата притежава 41 % от правата на глас и собствения капитал на дружество Ви Ти Си АД, учредено и регистрирано в България, гр. Варна с основен предмет на дейност швартовка и буксировка на морски кораби.

Инвестицията е отчетена по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на асоциираното предприятие е 31 декември.

Дяловете на асоциираното предприятие не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина липсват котирувани цени на активен пазар.

Обобщена финансова информация за асоциираното предприятие на Групата е представена по-долу. Тя отразява сумите, представени във финансовия отчет на асоциирано предприятие:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Нетекущи активи	4 502	4 888
Текущи активи	11 294	8 389
Общо активи	15 796	13 277
Нетекущи пасиви	277	279
Текущи пасиви	371	337
Общо пасиви	648	616
Нетни активи	15 151	12 668
Приходи	7 635	11 408
Печалба за годината, нетно от данъци	2 483	4 704
Общо всеобхватен доход за годината	2 483	4 704
Дивиденди, получени от асоциираното предприятие	-	820

Равнение на финансовата информация, посочена по-горе, с балансовата стойност на инвестицията във Ви Ти Си АД е представено, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Общо нетни активи към 1 януари	12 668	9 964
Печалба за годината	2 483	4 704
Разпределени дивиденди	-	(2 000)
Общо нетни активи към 31 декември	15 151	12 668
Дялово участие на Групата	41 %	41 %
Балансова стойност на инвестицията към 1 януари	5 204	4 095
Разпределени дивиденди	-	(820)
Дял от печалбата	1 018	1 929
Балансова стойност към 31 декември	6 222	5 204

Всички трансфери на парични средства към Групата, например изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 2/3 от всички собственици на асоциираното предприятие.

Групата няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с нейната инвестиция в асоциираното предприятие.

8. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент следните продуктови линии на Групата като оперативни сегменти, както е описано в пояснение 4.7: „Транспортна и пристанищна дейност“, „Производствена дейност“ и „Сделки с и управление на недвижими имоти“. Тези оперативни сегменти се наблюдават от ръководството, което взема стратегически решения на базата на коригираните оперативни резултати на сегментите.

Информацията за отделните сегменти може да бъде анализирана за представените отчетни периоди, както следва:

	Транспортна и пристанищна дейност	Производствена дейност	Сделки с и управление на недвижими имоти	Общо
	2024	2024	2024	2024
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от:				
- външни клиенти	14 691	2 527	496	17 714
- други приходи	178	22	-	200
Приходи на сегмента	14 869	2 549	496	17 914
Промяна на материалните запаси	-	49		49
Разходи за материали	(2 074)	(998)	(6)	(3 078)
Разходи за външни услуги	(3 876)	(973)	(42)	(4 891)
Разходи за персонал	(7 222)	(1 127)	(29)	(8 378)
Амортизация на нефинансови активи	(2 427)	(113)	(276)	(2 816)
Други разходи	(1 578)	(530)	(141)	(2 249)
Оперативна печалба на сегмента	(2 308)	(1 143)	2	(3 449)
Финансови разходи	(5 012)	-	-	(5 012)
Финансови приходи	131	4	-	135
Други финансови позиции	267	(2)	-	265
Печалба/ (загуба) на сегмента преди данъци	(6 922)	(1 141)	2	(8 061)
Разходи за / приходи от данъци върху дохода	(328)	-	-	(328)
Печалба / загуба за годината след данъци	(7 250)	(1 141)	2	(8 389)
Активи на сегмента	82 622	6 765	21 082	110 469
Пасиви на сегмента	10 272	393	59	10 724

Транспортна и пристанищна дейност	Производств ена дейност	Сделки с и управление на недвижими имоти	Общо
2023	2023	2023	2023

	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от:				
- външни клиенти	15 001	3 537	294	18 832
- други приходи	1 129	160	-	1 289
Приходи на сегмента	16 130	3 697	294	20 121
Промяна на материалните запаси	-	(256)		(256)
Разходи за материали	(2 596)	(1 285)	(3)	(3 884)
Разходи за външни услуги	(5 352)	(751)	(54)	(6 157)
Разходи за персонал	(6 661)	(1 215)	(28)	(7 904)
Амортизация на нефинансови активи	(2 293)	(114)	(276)	(2 683)
Други разходи	(1 804)	(37)	(111)	(1 952)
Оперативна печалба на сегмента	(2 576)	39	(178)	(2 715)
Финансови разходи	(275)	(2)	-	(277)
Финансови приходи	1 213	36	-	1 249
Други финансови позиции	(182)	(1)	-	(183)
Печалба/ (загуба) на сегмента преди данъци	(1 820)	72	(178)	(1 926)
Разходи за / приходи от данъци върху дохода	117	-	17	134
Печалба / загуба за годината след данъци	(1 703)	72	(161)	(1 792)
Активи на сегмента	91 534	7 680	21 093	120 307
Пасиви на сегмента	11 908	167	68	12 143

Информация относно инвестиции на Групата, отчитани по метода на собствения капитал е представена в пояснение 7.

Общата сума на приходите, оперативната печалба/загуба и активите на отделните сегменти са равнени със съответните позиции в консолидирания финансов отчет на Групата, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Приходи		
Общо приходи на сегменти	17 914	20 121
Елиминирание на междусегментни приходи	(1 149)	(895)
Приходи на Групата	16 765	19 226
Разходи		
Оперативни разходи на сегментите	(21 363)	(22 836)
Елиминирание на междусегментни разходи	474	166
Оперативни разходи на Групата	(20 889)	(22 670)
Печалба/(Загуба)		
Оперативна печалба/(загуба) на сегментите	(3 449)	(2 715)
Елиминирание от сделки между сегментите	(675)	(729)
Оперативна печалба на Групата	(4 124)	(3 444)

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Печалба/(загуба) от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	1 018	1 929
Финансови разходи	(4 118)	(183)
Финансови приходи	51	1 155
Други финансови позиции	265	(183)
Печалба/(загуба) на Групата преди данъци	(6 908)	(726)
Разходи/приходи за данъци върху дохода	(328)	134
Печалба на Групата за годината	(7 236)	(592)

Активи	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Общо активи на сегментите	110 469	120 307
Елиминирани на междусегментни активи	(29 775)	(30 866)
Активи на Групата	80 694	89 441

Пасиви	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Общо пасиви на сегментите	10 724	12 143
Елиминирани на междусегментни пасиви	(3 483)	(3 421)
Пасиви на Групата	7 241	8 722

През представените отчетни периоди не са отчетени неразпределени оперативни приходи, разходи и активи.

Приходите на Групата могат да бъдат анализирани за основните видове продукти и услуги както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Товарни превози	4 445	12 379
Пристанищна дейност	6 936	3 954
Продажба на готова продукция	2 521	3 536
Демюрейдж	60	1 185
Наеми на плавателни съдове	179	141
Фериботна дейност	1 937	2 011
Реморкаж	26	30
Други приходи от продажби	520	-
Общо приходи от продажби	16 624	23 236
Държавни компенсации за ел.енергия	17	11
Отписани задължения	-	577
Продажба на материали и скрап	-	229
Застрахователни обещетения	12	1
Наеми, в т.ч. на недвижими имоти	-	151
Други	83	320
Общо други приходи	112	1 289
Приходи от продажба на нетекущи активи, брутно	-	-
Общо приходи на Групата	16 736	24 525

9. Нематериални активи

Нематериалните активи на Групата включват софтуер, права върху индустриална собственост, подобрения по наети активи, разходи за придобиване и други. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Софтуер ‘000 лв.	Права върху индустриална собственост ‘000 лв.	Подобрения по наети активи ‘000 лв.	Други ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2024 г.	176	250	7 625	636	8 687
Новопридобити активи	-	-	-	-	-
Новопридобити активи, вътрешно разработени	-	-	529	-	529
Салдо към 31 декември 2024 г.	176	250	8 154	636	9 216
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2024 г.	(176)	(86)	(1 567)	(523)	(2 352)
Амортизация	-	(6)	(259)	(5)	(270)
Салдо към 31 декември 2024 г.	(176)	(92)	(1 826)	(528)	(2 622)
Балансова стойност към 31 декември 2024 г.	-	158	6 328	108	6 594

	Софтуер ‘000 лв.	Права върху индустриална собственост ‘000 лв.	Подобрения по наети активи ‘000 лв.	Други ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2023 г.	176	250	7 594	636	8 656
Новопридобити активи	-	-	8	-	8
Новопридобити активи, вътрешно разработени	-	-	23	-	23
Салдо към 31 декември 2023 г.	176	250	7 625	636	8 687
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2023 г.	(176)	(80)	(1 326)	(517)	(2 099)
Амортизация	-	(6)	(241)	(6)	(253)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(176)	(86)	(1 567)	(523)	(2 352)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	-	164	6 058	113	6 335

Правата върху индустриална собственост с балансова стойност към 31 декември 2024 г. в размер на 158 хил. лв. (2023 г.: 164 хил. лв.) включват еднократни концесионни възнаграждения по договори за концесия с Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията. За повече информация относно договорите за концесия вижте пояснение 34.

Подобренията по наети активи в размер на 6 328 хил. лв. (2023 г.: 6 058 хил. лв.) включват подобрения по обектите на концесия.

И през двата сравними периода договорите за покупка на нематериални активи, по които Групата е страна, са свързани с извършване на подобрения върху обекти на концесия по договори с:

- Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията:

През 2024 г. е извършено: рехабилитация на сгради, закупуване на транспортни средства, започване изграждането на пристанищен терминал;

През 2025 година се предвижда продължаване изграждането на пристанищен терминал; закупуване на машини и съоръжения и технологично оборудване;

Групата има поети ангажименти за изграждане и закупуване на активи във връзка с изпълнението на инвестиционни програми върху обектите на концесия по договори с Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

- Община Русе:

През 2024 г. е извършено поддържане и закупуване на активи.

През 2025 г. се предвижда поддържане и закупуване на активи.

За повече информация вж. пояснение 34.

Всички разходи за амортизация се включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини, съоръжения и оборудване, транспортни средства, разходи за придобиване на нетекущи активи и други. Балансовата им стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2024 г.	525	3 400	18 775	45 516	363	476	69 055
Новопридобити активи	-	-	361	1 799	9	2 839	5 008
Отписани активи	-	-	(1 276)	(36)	-	(2 410)	(3 722)
Трансфер на активи	-	-	127	96	4	(227)	-
Салдо към 31 декември 2024 г.	525	3 400	17 987	47 375	376	678	70 341
Амортизация и обезценка							
Салдо към 1 януари 2024 г.	-	(1 345)	(11 442)	(22 023)	(330)	-	(35 140)
Амортизация на отписани активи	-	-	359	37	-	-	396
Амортизация	-	(51)	(730)	(1 117)	(35)	-	(1 933)
Салдо към 31 декември 2024 г.	-	(1 396)	(11 813)	(23 103)	(365)	-	(36 677)
Балансова стойност към 31 декември 2024 г.	525	2 004	6 174	24 272	11	678	33 664

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2023 г.	525	3 161	18 695	54 017	386	753	77 537
Новопридобити активи	-	239	53	20	34	1 055	1 401
Отписани активи	-	-	(126)	(9 202)	(58)	(579)	(9 965)
Трансфер на активи	-	-	153	681	1	(753)	82
Салдо към 31 декември 2023 г.	525	3 400	18 775	45 516	363	476	69 055
Амортизация и обезценка							
Салдо към 1 януари 2023 г.	-	(1 295)	(10 699)	(23 433)	(362)	(116)	(35 905)
Амортизация на отписани активи	-	-	20	2 606	57	116	2 799
Амортизация	-	(50)	(763)	(1 196)	(25)	-	(2 034)
Салдо към 31 декември 2023 г.	-	(1 345)	(11 442)	(22 023)	(330)	-	(35 140)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	525	2 055	7 333	23 493	33	476	33 915

Всички разходи за амортизация и обезценка са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Групата има поети ангажименти за придобиване на материални активи във връзка с изпълнението на инвестиционни програми върху обектите на концесия по договори с Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (вж. пояснение 34).

Новопридобитите от сегментите нетекущи активи, различни от финансови инструменти и активи по отсрочени данъци са както следва:

	Транспортна и пристанищна дейност	Производствена дейност	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Към 31 декември 2024 г.	4 726	282	5 008
Към 31 декември 2023 г.	1 375	26	1 401

Групата няма имоти, машини и съоръжения, които да са заложиени като обезпечение по задължения.

11. Лизинг

11.1. Оперативен лизинг като лизингополучател

С изключение на оповестеното в следващата се бележка 11.3., Групата не е страна-получател по съществени лизингови договори.

11.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Групата отдава под наем при условията на оперативен лизинг недвижими имоти. Очакваните бъдещи минимални постъпления на Групата от тях са както следва:

	До 1 година	От 1 до 5 години	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Към 31 декември 2024 г.	398	478	876
Към 31 декември 2023 г.	294	-	294

Групата е наемодател по договори за оперативен лизинг на плавателни съдове. Договорите с наемателите се сключват за определен брой месеци или рейса, като тези срокове включват и прекъсвания. Бъдещите минимални постъпления по оперативния лизинг на Групата за отдадени под наем плавателни съдове не могат да бъдат определени надеждно, поради формирането им на база ден в експлоатация. Лизинговите договори не са неотменяеми.

Лизинговите постъпления по договорите за оперативен лизинг по видове отдадени под наем активи, признати като приход за текущия и сравнителния период са както следва:

	2024	2023
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от наем на плавателни съдове	179	141
Приходи от наем на недвижими имоти	-	151
	179	292

11.3. Активи с право на ползване

Ръководството на Групата е признало активи с право на ползване за 2-4 годишен период.

	2024
	хил. лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2024 г.	1036
Новопридобити активи	241
Салдо към 31 декември 2024 г.	1 277

Амортизация

Салдо към 1 януари 2024 г.	(103)
Амортизация	(333)
Салдо към 31 декември 2024 г.	(436)
Балансова стойност към 31 декември 2024 г.	841

2023
хил. лв.

Брутна балансова стойност

Салдо към 1 януари 2023 г.	49
Новопридобити активи	1036
Отписани активи	(49)
Салдо към 31 декември 2023 г.	1 036

Амортизация

Салдо към 1 януари 2023 г.	(32)
Амортизация	(120)
Отписана амортизация	49
Салдо към 31 декември 2023 г.	(103)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	933

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизации на нефинансови активи“.

През 2024 г. Групата има сключени договори за лизинг на недвижими имоти и съоръжения.

Задължения по по договори за лизинг, признати в отчета за финансовото състояние

	2024	2023
	хил.	хил.
	лв.	лв.
Дългосрочно задължение	478	677
Краткосрочно задължение	398	278
Салдо към 31 декември 2024 г.	876	955

Групата отдава инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг. Подробна информация за тях е представена в пояснение 12.

12. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земи и сгради в страната, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	‘000 лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2024 г.	21 186
Салдо към 31 декември 2024 г.	21 186
Амортизация	

Салдо към 1 януари 2024 г.	(276)
Амортизация	(276)
Салдо към 31 декември 2024 г.	(552)
Балансова стойност към 31 декември 2024 г.	20 634

‘000 лв.

Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2023 г.	21 186
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2023 г.	-
Амортизация	(276)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(276)
Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	20 910

Инвестиционните имоти не са заложили като обезпечение по задължения.
Инвестиционните имоти са отдавани под наем по договори за оперативен лизинг.

13. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към категорията финансови активи на разположение за продажба:

	2024	2023
	‘000 лв.	‘000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба:		
Дялове и акции	24	24
Дългови инструменти по амортизирана стойност		
Депозит	100	100
	124	124

Справедливата стойност на горепосочените финансови инструменти не може да бъде определена, тъй като не се котират на фондова борса към датата на консолидирания финансов отчет. Поради това, дяловете и акциите са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по цена на придобиване.

14. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2024 г.	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2024 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи				
Нематериални активи	191	-	58	249
Имоти, машини и съоръжения	1 449	-	264	1 713
Текущи активи				
Търговски и други вземания	(47)	-	12	(35)
Данъчни загуби	(107)	-	2	(105)

Нетекущи пасиви

Пенсионни задължения към персонала	(32)	-	-	(32)
------------------------------------	------	---	---	------

Текущи пасиви

Пенсионни и други задължения към персонала	(116)	(3)	(16)	(135)
Слаба капитализация	-	-	(2)	(2)
	1 338	(3)	318	1 653

Отсрочени данъчни активи	(302)			(309)
Отсрочени данъчни пасиви	1 640			1 962
Нетно отсрочени данъчни пасиви	1 338			1 653

Отсрочените данъци за сравнителния период 2023 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2023 г.	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2023 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи				
Нематериални активи	206		(15)	191
Имоти, машини и съоръжения	1 521		(72)	1 449
Вземания от свързани лица	(2)		2	-
Текущи активи				
Търговски и други вземания	(65)		18	(47)
Данъчни загуби	(7)		(100)	(107)
Краткосрочни финансови активи	(2)		2	-
Нетекущи пасиви				
Пенсионни задължения към персонала	(32)		-	(32)
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	(113)		(3)	(116)
Търговски и други задължения	(30)		30	-
	1 478	-	(140)	1 338
Отсрочени данъчни активи	(249)			(302)
Отсрочени данъчни пасиви	1 727			1 640
Нетно отсрочени данъчни пасиви	1 478			1 338

Отсрочените данъци в отчета за 2024 г., включително и съпоставим период са предоставени нетно. Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до преоценката на задължения по планове с дефинирани доходи (вж. пояснение 18.3).

15. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Основни материали и резервни части	1 115	1 172
Горива и смазочни материали	473	538
Незавършено производство	159	109
Продукция	29	29
Материални запаси	1 776	1 848

През предходните и текущия период не са извършвани обезценки на материални запаси, в резултат на което през 2024 г. или 2023 г. не е настъпило намаление на разходите в резултат на възстановяване на обезценки, които са били признати в минали периоди.

Материалните запаси не са предоставяни като обезпечение на задължения.

16. Търговски и други вземания

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Текущи:		
Търговски вземания, брутно	1 097	1 641
Обезценка на търговски вземания	(90)	(65)
Търговски вземания, нетно	1 007	1 576
Съдебни и присъдени вземания, брутно	1	1
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1)	-
Съдебни и присъдени вземания	-	1
Други вземания	6	5
Финансови активи	1 013	1 582
Данъци за възстановяване	311	428
Предоставени аванси	84	36
Предплатени разходи	135	-
Други вземания	36	154
Обезценка на нефинансови активи	(68)	(123)
Нефинансови активи	498	495
Търговски и други вземания	1 511	2 077

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет, Ръководството на Групата, подпомогнато от независими правни консултанти, е предприело всички необходими действия по уреждането и финализирането на съдебните спорове. Очакванията на Ръководството са, че вземанията ще бъдат уредени в обозримо бъдеще.

17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	2 547	4 573
- евро	4 231	7 452
- унгарски форинти	2 275	
Парични еквиваленти	18	33
Пари и парични еквиваленти	9 071	12 058

Към 31 декември 2024 г. Групата няма блокирани пари и парични еквиваленти.

18. Собствен капитал

18.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на предприятието – майка Параходство Българско речно плаване АД се състои от 35 708 674 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Параходство Българско речно плаване АД.

	2024	2023
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	35 708 674	35 708 674
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	35 708 674	35 708 674

Списъкът на основните акционери на Параходство Българско речно плаване АД е представен, както следва:

	31 декември 2024		31 декември 2023	
	Брой акции	%	Брой акции	%
Българска Корабна Компания ЕАД	27 192 938	76.15	27 192 938	76.15
Други акционери	8 515 736	23.85	8 515 736	23.85
	35 708 674	100.00	35 708 674	100.00

Дружествата в Групата не притежават акции на предприятието майка.

18.2. Премийен резерв

Премийният резерв в размер на 9 403 хил. лв. представлява постъпления, получени в допълнение към номиналната стойност на издадените акции в предходни периоди. Тези постъпления са включени в премийния резерв, намалени с регистрационните и други регулаторни такси и съответните данъчни привилегии.

През 2024 г. и 2023 г. не са емитирани акции.

18.3. Други резерви

	Законо ви резерв и	Други резерви	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Салдо към 1 януари 2023 г.	3 571	18 216	21 787
Друга всеобхватна загуба за годината, принадлежаща на собствениците на предприятието майка:			
Преоценки по планове с дефинирани доходи	-	22	22
Салдо към 31 декември 2023 г.	3 571	18 238	21 809
Друга всеобхватна загуба за годината, принадлежаща на собствениците на предприятието майка:			
Преоценки по планове с дефинирани доходи	-	(28)	(28)
Салдо към 31 декември 2024 г.	3 571	18 210	21 781

19. Възнаграждения на персонала

19.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(6 729)	(6 383)
Разходи за социални осигуровки	(1 374)	(1 255)
Безплатна храна	(275)	(266)
Разходи за персонала	(8 378)	(7 904)

19.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Планове с дефинирани доходи	317	321
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	317	321
Текущи:		
Задължения за заплати, неизползвани отпуски и почивки	1 349	1 076
Задължения за социални осигуровки	339	262
Планове с дефинирани доходи	377	322
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	2 065	1 660

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2025 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с дневни задгранични командировъчни и безплатна храна за персонала.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

		До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2024 г.		383	214	171	768
Дължими обезщетения					
Сkonto	3.5-4%	(6)	(22)	(46)	(74)
Дисконтирани парични потоци		377	192	125	694
Към 31 декември 2023 г.		325	189	193	707
Дължими обезщетения					
Сkonto	3-4.43%	(4)	(15)	(45)	(64)
Дисконтирани парични потоци		321	174	148	643

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Разходи за текущ трудов стаж	643	652
Разходи за лихви	93	51
Изплатени суми при пенсиониране	24	9
Преоценки - актюерски (печалби) от промени в демографските и финансови предположения	(98)	(91)
	32	22

**Задължения за изплащане на дефинирани доходи
към 31 декември**

694 643

При определяне на задълженията за изплащане на дефинирани доходи са използвани следните основни актюерски допускания:

- демографски допускания – отразяват вероятността лицата, назначени на трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение. При прилагането на тези допускания се използва таблица за смъртност и се анализира вероятността на оттегляне.
- финансови допускания – прилагат се към развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на новата настояща стойност. Отразяват реалните очаквания за развитието и бъдещия размер на някои основни параметри като доходност на инвестициите, процент на дисконтиране, очаквания процент на увеличение на заплатите, инфлация и др.

	2024	2023
Дисконтов процент	3.5-4 %	3–3.5 %
Очакван процент на увеличение на заплатите	1 - 7 %	1 - 11 %

Ръководството на Групата е направило тези предположения след консултации с независим актюерски оценител. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на правителствени облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения. Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за обезщетения при пенсиониране за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

Общата сума на разходите за изплащане на суми по планове с дефинирани доходи на Групата може да бъде представена, както следва:

	2024	2023
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за текущ трудов стаж	(93)	(51)
Нетни разходи за лихви	(24)	(9)
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	(117)	(60)

Разходите за текущ трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“ (вж. пояснение 27).

Общата сума, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2024	2023
	‘000 лв.	‘000 лв.
Актюерски (загуби)/печалби от промени в демографските и финансови предположения, преди данък върху дохода	(32)	(22)
Общо (разходи)/приходи, признати в другия всеобхватен доход, преди данък върху дохода	(32)	(22)

Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в основни актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани:

Промени в значими актюерски предположения	2024	2023
Дисконтов процент	Увеличение с 0.5%-3.5 %	Увеличение с 0.5%-3.5 %
	Намаление с 0.5%-3.5 %	Намаление с 0.5%-3.5 %

Промени в значими актюерски предположения		2024		2023	
(Намаление)/ Увеличение на задълженията по планове с дефинирани доходи					
	4,5%	3,5%	3,5%	2,5%	
Процент на увеличение на заплата	Увеличение с 0.5%-1 %	Намаление с 0.5%+1 %	Увеличение с 0.5%-1 %	Намаление с 0.5%+1 %	
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи					
	3.5%	2.5%	1%	3%	
Допускане за смъртност	Увеличение с 1 година	Намаление с 1 година	Увеличение с 1 година	Намаление с 1 година	
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи					
	1	(1)	1-2	(1)-(2)	

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

20. Търговски и други задължения

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Текущи:		
Търговски задължения	463	546
Задължения по концесионни договори	136	120
Други	12	-
Финансови пасиви	611	666
Получени аванси	2	4
Данъчни задължения	68	417
Други	7	6
Нефинансови пасиви	77	427
Текущи търговски и други задължения	688	1 093

Нетната балансова стойност на търговските и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

21. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Товарни превози	4 445	12 379
Пристанищна дейност	6 936	3 954
Продажба на готова продукция	2 521	3 536
Демюрейдж	60	1 185
Наеми на плавателни съдове	179	141
Фериботна дейност	1 937	2 011
Реморкаж	26	30
Други приходи от продажби	520	-
	16 624	23 236

22. Други приходи

Другите приходи на Групата включват:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Държавна компенсация за ел. енергия	17	11
Наеми, в това число на недвижими имоти	-	151
Продажба на материали и скрап	-	229
Застрахователни обещетения	12	1
Отписани задължения	-	577
Други	83	320
	112	1 289

23. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Приходи от продажба	949	1 298
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(920)	(6 597)
Печалба от продажба на нетекущи активи	29	(5 299)

24. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Разходи за горива и смазочни материали	(1 481)	(1 946)
Разходи за основни материали	(814)	(1 030)
Разходи за електроенергия	(548)	(533)
Други	(235)	(375)
	(3 078)	(3 884)

25. Разходи за външни услуги

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Разходи за пристанищни и агентийски такси	(1 653)	(1 643)
Разходи за застраховки	(438)	(435)
Разходи за ремонт и поддръжка	(493)	(2 185)
Концесионни плащания	(498)	(412)
Производствени услуги	(470)	(286)
Други	(865)	(1 030)
	(4 417)	(5 991)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2024 г. е в размер на 22 хил.лв. за индивидуалния финансов отчет на Дружеството-майка и 13 хил.лв. за консолидирания финансов отчет на Групата.

През годината не са предоставяни данъчни консултации. Други услуги, несвързани с одита, предоставени през годината са, както следва: 5 хил.лв. по ангажменти за проверка на прогнозна финансова информация и договорени процедури по проверка на допълнителна (прогнозна) финансова информация.

Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

26. Други разходи

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Задгранични дневни разходи	(1 324)	(1 478)
Данъци	(258)	(226)
Обезценка на вземания	(586)	(2)
Други	(81)	(246)
	(2 249)	(1 952)

27. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Субординиран дълг от акционер	-	(96)
Други заеми по амортизирана стойност	(142)	(78)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(142)	(174)
Нетни разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	(12)	(9)
Разходи от операции с инвестиции	(3 964)	
Финансови разходи	(4 118)	(183)

Резултат от ликвидация на съвместно предприятие

През 2024 г. "Параходство българско речно плаване" АД апортира в капитала на съвместното си предприятие свои вземания с брутна стойност 8 806 хил.лв.

На 15.02.2024 г. е вписано увеличението на капитала на "Варнафери" ООД с непарична вноска/вземания от „Варнафери“ ООД по предоставени заеми/ в размер на 17 611 840 лв. разпределени на 1 761 184 дяла (един милион седемстотин шестдесет и една хиляди сто осемдесет и четири дяла) всеки с номинална стойност от 10 (десет) лева, поделени между Вносителите както следва:

- ✓ "Параходство български морски флот" АД - 8 805 820 лв. (осем милиона осемстотин и пет хиляди осемстотин и двадесет лева) или 880 582 дяла
- ✓ "Параходство българско речно плаване" АД - 8 806 020 лв. (осем милиона осемстотин и шест хиляди и двадесет лева) или 880 602 дяла

На 11.12.2024 г. "Варнафери" ООД е заличено като търговец и юридически субект.

Резултатът, загубата от ликвидацията на съвместното предприятие, може да се обобщо, както следва:

	2024 ‘000 лв.
Ефект от ликвидация в индивидуалния финансов отчет на предприятието-майка	(4 774)
Елиминации	810
Ефект от ликвидация	(3 964)

Финансовите приходи за представените периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Приходи от лихви върху финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	51	335
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	51	335

Приходи от дивиденди
Финансови приходи

-	820
51	1 155

28. Други финансови позиции

Другите финансови позиции включват:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Печалба/Загуба от промяна във валутните курсове по вземания и задължения, нетно	206	(111)
Коректив от очаквани кредитни загуби	125	-
Банкови такси и комисиони	(66)	(72)
Други финансови позиции	265	(183)

29. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2023 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Печалба преди данъчно облагане	(6 908)	(726)
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	-	-
Текущ разход за данъци върху дохода	(10)	(6)
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(318)	140
Приходи от/ (разходи за) данъци върху дохода	(328)	134
Отсрочени данъчни приходи/ (разходи), признати директно в другия всеобхватен доход	-	-

Част от Групата е Интерлихтер – Словакия ЕООД, със седалище Словакия. Данъчните норми в посочената юрисдикция се различават от тези в юрисдикцията на предприятието-майка, но не са повлияли при определянето на разходите за данъци през 2024 г. и 2023 г.

Пояснение 14 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

30. Доход/Загуба на акция

Основния доход/загуба на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба/загуба, подлежаща на разпределение между акционерите на предприятието майка.

Средно претегленият брой акции, използван за изчисляването на основната доход/загуба на акция, както и нетната печалба/загуба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представен, както следва:

	2024	2023
Печалба/Загуба подлежаща на разпределение (в лв.)	(7 129 000)	(649 000)
Среднопретеглен брой акции	35 708 674	35 708 674
Основен доход/загуба на акция (в лв. за акция)	(0.20)	(0.02)

31. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собственици, асоциирани и съвместни предприятия, ключовия управленски персонал и други свързани лица от групата на крайния собственик. Освен това Групата е получила субординирани заеми от мажоритарния си акционер и неговия собственик, по които са начислени лихви.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път.

31.1. Сделки със собствениците

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Мажоритарен собственик		
- покупка на услуги	(171)	(120)
Собственик на мажоритарния собственик		
- разходи за лихви	(74)	(103)
- изплатени суми по договор за финансова помощ	(1 810)	(1 344)

31.2. Сделки с асоциирано предприятие

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
- получени дивиденди	-	820

31.3. Сделки със съвместно предприятие

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
- приходи от лихви	47	235
- постъпления по предоставени заеми	948	-
- предоставени заеми	(181)	(546)
- постъпления от ликвидационни дялове	1 281	-

31.4. Сделки с други свързани лица

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Цесия на вземане по договор	-	(779)
Покупка на стоки и услуги	(1 037)	(321)
Продажба на стоки и услуги	41	6
Приходи от застрахователни обезщетения	12	2
Разходи за лихви	-	-
Приходи от лихви	-	-
Погасени суми по договор за заем	-	(146)

31.5. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на управителния и надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, вкл. бонуси	(364)	(379)
Обезщетение	-	-
Неизползван отпуск, нето	-	-

Разходи за възнаграждения на юридически лица, членове на Надзорен съвет	(16)	(16)
Разходи за социални осигуровки	(36)	(14)
Общо краткосрочни възнаграждения	(416)	(409)

32. Разчети със свързани лица в края на годината

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Текущи вземания от:		
- други свързани лица	257	1 133
- съвместни предприятия	-	4 083
Общо текущи вземания от свързани лица	257	5 216
Нетекущи задължения към:		
- собственици	159	-
Общо нетекущи задължения към свързани лица	159	-
Текущи задължения към:		
- собственици	1 402	3 296
- други свързани лица	55	50
- ключов управленски персонал	14	8
Общо текущи задължения към свързани лица	1 471	3 354
Общо задължения към свързани лица	1 630	3 354

Групата е заемополучател по договори за необезпечена временна финансова помощ с мажоритарния акционер и неговия собственик с лихвен процент 3 %.

33. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

	Дългосрочни заеми, вкл. лихви	Краткосрочни заеми, вкл. лихви	Краткосрочни заеми към свързани лица, вкл. лихви	Лизинг	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Промените в задълженията на Групата, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:					
01.яну.23	0	0	4 776	17	4 793
Парични потоци:					
Плащания	-	-	(1 490)	(17)	(1 507)
Постъпления	-	-	-	-	-
Непарични промени:					
Непарични изменения в задълженията	-	-	(93)	955	862
Начислени лихви	-	-	103		103
31.дек.23	-	-	3 296	955	4 251
Парични потоци:					
Плащания	-	-	(1 810)	(320)	(2 130)
Постъпления	-	-	-	-	-
Непарични промени:					

Непарични изменения в задълженията	159	-	(159)	241	241
Начислени лихви	-	-	74	-	74
31.дек.24	159	-	1 401	876	2 436

34. Поети ангажименти

На 20 октомври 2010 г. влиза в сила договорът, подписан между Дружеството-майка и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия на услуга върху пристанищен терминал „Видин – Север” и пристанищен терминал „Фериботен комплекс Видин”, части от пристанище за обществен транспорт с национално значение Видин. Договорът е за срок от 30 години. На 24.02.2021 г. е подписано Допълнително споразумение за удължаване срока на 40 години.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 100 хил. лв.
- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Размерът на фиксирания годишно концесионно възнаграждение съгласно Договора, първоначално възлиза на 44 хил. евро (87 хил. лв.).

По договора за концесия Дружеството се задължава:

- да експлоатира и поддържа обекта на концесия на свой риск;
- да извърши актуализация на генералния план на пристанище Видин относно пристанищните терминали – Обект на концесията;
- да извършва инвестиции, съгласно предвидените годишни инвестиционни програми;
- да разработва и представя за одобрение от концедента годишни инвестиционни програми в срок до 30 октомври на предходната година;
- предварително да съгласува и да получи одобрение от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за извършване на подобрения в обекта на концесията, които не са предвидени в съответната годишна инвестиционна програма;
- не променя предназначението на обекта на концесията;
- представя и поддържа банкови гаранции;

Договорът за концесия се прекратява при изтичане на срока на договора, по взаимно съгласие, поради обстоятелства по Закона за концесиите или при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните.

През 1 януари 2024 г. – 31 декември 2024 г. Дружеството-майка е поело задължение да извърши инвестиции в пристанищни терминали „Видин - Север” и „Фериботен комплекс Видин” в размер на 25 хил. лв. Отчетната (разплатена) стойност към 31 декември 2024 г. на извършените инвестиции в терминала са в размер на 26 532,64 лв.

През 2013 г. влиза в сила договор, подписан между Параходство Българско речно плаване АД и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия на услуга за предоставяне на концесия за услуга върху пристанищен терминал Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе. Договорът е за срок от 35 години и предвижда и гратисен период с продължителност 60 (шестдесет) месеца, който започва да тече от датата на влизане в сила на договора за концесия.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 5 хил. лв.
 - годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.
- Годишното концесионно плащане се състои от две части:
- фиксирана част на годишното концесионно плащане съгласно Договора, първоначално е в размер на 3 хил. лв. (без ДДС).

- променлива част в размер на 3 % от общия размер на нетните приходи от всички дейности за текущата година, свързани с ползването на обекта на концесията.

За срока на концесията Дружеството-майка се задължава да изпълнява определени по направления, видове, обем и стойност строителни и монтажни работи и дейности по поддържане, рехабилитация, реконструкция и разширение на пристанищния терминал и осигуряване и поддържане на пристанищно оборудване и други активи и програми в размер на 57 600 лева без ДДС.

По договора за концесия Дружеството-майка се задължава да:

- управление пристанищните услуги и на обекта на концесията.
- за изпълнение на предложените планове и програми.
- достигане на средногодишен товарооборот в размер на най-малко 1 600 (хиляда и шестстотин) условни транспортни единици в рамките на първите 5 години от влизане в сила на договора за концесия и да достига средногодишен товарооборот в размер не по-малък от предложения средногодишен товарооборот в рамките на всеки две години от оставащия период от срока на концесията;
- да предоставя и поддържа потвърдени безусловни неотменяеми годишни гаранции, издадени от банки, одобрени от концедента;
- да застрахова и поддържа подходяща и достатъчна за извършваната дейност застраховка на обекта на концесия, за своя сметка в полза на Концедента.

Договорът за концесия се прекратява при изтичане на срока на договора, по взаимно съгласие, поради обстоятелства по Закона за концесиите или при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните.

През 1 януари 2024 г. – 31 декември 2024 г. Дружеството-майка няма задължение да извърши инвестиции в Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение.

Във връзка със сключени концесионни договори следва да бъдат поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв.

Действителните стойности и времето на изпълнение на задълженията на Дружеството-майка по тези договори могат да се различават съществено от направените по-горе приблизителни оценки.

На 06 март 2013 г. влиза в сила договор, подписан между Групата и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията за предоставяне на концесия на „Пристанищен терминал Лом“ – част от пристанище за обществен транспорт Лом, с национално значение – публична държавна собственост за срок от 35 години.

По договора за концесия Групата се задължава да:

- заплаща дължимите концесионни възнаграждения (еднократно концесионно възнаграждение в размер на 150 хил. лв. без ДДС и годишни концесионни плащания, които съдържат фиксирана и променлива част);
- извършва пристанищните услуги на свой риск, като е създават условия за непрекъснатост на предоставянето на услугите и е осигурява достъп до терминалите и осъществяването от тях пристанищни услуги не по-малко от 8 часа в денонощието;
- поддържа и експлоатира обекта на концесия на свой риск, с грижата на добър стопанин и в съответствие с изискванията на действащото законодателство, регламентиращо дейности и действия, произтичащи от договора за концесия;
- за периода 01 януари 2024 г – 31 декември 2024 г. са извършени инвестиции в размер на 504 хил. лв.;
- оповестява публично цените и условията на предлаганите пристанищни услуги, които предоставя, както и евентуалните отстъпки;
- поддържа инфраструктурата на пристанищния терминал в добро оперативно състояние, като осъществява за своя сметка необходимите ремонти.

На 05 ноември 2010 г. между Община Русе и Групата е подписан Договор за предоставяне достъп за извършване на пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

Групата има поет ангажимент за извършване на пристанищни услуги в пристанище „Пристис“ като ползва и поддържа пристанищната територия и изградените на нея обекти – публична общинска собственост. Съгласно подписано на 08 декември 2015 г. допълнително споразумение, договорът е със срок на действие до приключване на процедура по предоставяне на пристанище „Пристис“ на концесия, но не повече от 5 години.

В резултат на проведена открита процедура за предоставяне на концесия на пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ и по силата на Решение № 707 на Общински съвет – Русе, прието с Протокол № 28 от 14 декември 2017 г., Групата е определена за концесионер на пристанище „Пристис“. На 04.01.2018 г. между Общински съвет – Русе, представляван от Кмета на Община Русе и Групата е подписан Договор за предоставяне на концесия за пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост. Договорът влиза в сила от 01 април 2019 г. и е със срок от 35 години.

С влизането в сила на договора за концесия се прекратява действието на договора за предоставяне достъп за извършване на пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

По договора за концесия Групата има задължения да:

- извършва годишни концесионни плащания, състоящи се от две части – фиксирана част в размер на 53 8939 лв. (считано от 01.01.2022 г.) и променлива част в зависимост от извършената дейност;
- управлява и поддържа обекта на концесия на свой риск, съобразно добрата инженерингова и експлоатационна практика, с грижата на добър стопанин и в съответствие с изискванията на действащото законодателство, регламентиращо дейности и действия, произтичащи от договора за концесия;
- поддържа пристанището в експлоатационна годност и пристанищната инфраструктура в добро оперативно състояние като осъществява за своя сметка необходимите ремонти;
- извършва пристанищните услуги на свой риск, осигурявайки тяхната непрекъснатост не по-малко от 8 часа в денонощието;
- извършва инвестиции, съгласно предвидените годишни инвестиционни програми;
- реализира годишен товарооборот, определен в условни транспортни единици като условна транспортна единица е всеки обслужен на пристанището пътник и/или корабопосещение умножено по 10.

През 2024 година Групата е реализирала товарооборот от 54 416 условни транспортни единици и е извършило променливо концесионно плащане в размер на 9 хил. лв..

През 1 януари 2024 г. – 31 декември 2024 г. Групата е поела задължение да извърши инвестиции в размер на 25 хил. лв. През 2024 г. са извършени следните инвестиции: монтаж на брегова мостова опора на и свайни гнезда на стойност 24 хил. лв., ремонти на понтони и ремонт на пристанищна инфраструктура - кнехтове, рампа и кейова стена в зоната на пристанището на стойност 45 хил. лв.

За 2024 г. инвестиционната програма е в размер на 5 хил. лева.

В изпълнение на договора за предоставяне на концесия за пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“ – публична общинска собственост, на Групата е издадена банкова гаранция за добро изпълнение на концесионния договор, с размер от 100 000 лева и срок на валидност до 01 март 2028 г.

На 29 юли 2021 г. е подписан договор между Порт Бимас ЕООД и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, относно концесия за строителство за обект „Пристанищен терминал със зимовник – Русе, част от пристанище за обществен транспорт Русе – публична държавна собственост. Срок на концесията 35 години.

Концесионното възнаграждение включва:

- еднократно концесионно възнаграждение в размер на 6 700 лв.

- годишни концесионни възнаграждения, които съдържат фиксирана и променлива част.

Размерът на фиксираното годишно концесионно възнаграждение възлиза на 22 хил. лв., а променливата е 2% от общия размер на приходите.

По договора за концесия Групата има задължения да:

- да предоставя услуга по управление на активи на Пристанищен терминал със зимовник – Русе;
- да обработва товари и поща;
- да извършва морско-технически пристанищни услуги.

През 1 януари 2024 г. – 31 декември 2024 г. Групата е поела задължение за извършване на инвестиции в размер на 891 хил. лв. През 2024 г. са извършени инвестиции в размер на 894 хил. лв.

За 2025 г. инвестиционната програма е в размер на 590 хил. лева.

35. Условни активи и условни пасиви

През годината не са предявени правни искове към Групата.

Във връзка със сключени концесионни договори са поддържани банкови гаранции на обща стойност 455 хил. лв., обезпечени със залог върху вземане по депозити.

Дружеството-майка има подписан с банка Договор за поръчителство, който покрива изпълнението на задълженията по Договор за предоставяне на кредит под формата на кредитен лимит за издаване на банкови гаранции и акредитиви между дъщерно дружество и същата банка

Съгласно договор за концесия на „Пристанищен терминал Лом” – част от пристанище за обществен транспорт Лом, Групата следва да поддържа банкови гаранции в установения размер:

- банкова гаранция за изпълнение на Инвестиционната програма за единадесетата инвестиционна година в размер на 48 хил. лв.;
- банкова гаранция за добро изпълнение за гарантиране изпълнението на задълженията по договора, в размер на 455 хил. лв.

Не са възникнали условни пасиви за Групата по отношение на асоциирани предприятия.

36. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории

Финансови активи	Пояснение	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба:			
Дялове и акции	13	24	24
Дългови инструменти по амортизирана стойност			
Депозити		100	100
		124	124
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания	16	1 013	1 582
Пари и парични еквиваленти	17	9 071	12 058
Вземания от свързани лица	32	257	5 216
		10 341	18 856
Общо финансови активи		10 465	18 980
Финансови пасиви	Пояснение	2024	2023

‘000 лв. ‘000 лв.

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:

Заеми		-	-
Търговски и други задължения	20	611	666
Задължения към свързани лица	32	1 630	3 354
Общо финансови пасиви:		2 241	4 020

Вижте пояснение 4.16 за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 37.

37. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в лицето на Управителния съвет на Дружеството-майка в сътрудничество с Надзорния съвет. Политиката на Групата за управление на риска е развита така, че да идентифицира и анализира рисковете, с които се сблъсква Групата, да установява лимити за поемане на рискове и контроли, да измерва и наблюдава финансовите рискове с помощта на различни контролни механизми, за да определи адекватни цени на услугите, цената на привлечените средства и адекватно поддържане на свободни ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Групата.

Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Одитният комитет на Дружеството-майка следи как Ръководството осигурява съответствие с политиките за управление на риска и преглежда адекватността на рамката за управление на риска по отношение на рисковете, с които се сблъсква Групата.

Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

37.1. Систематични рискове

Систематичните рискове са свързани с пазара и макросредата, в която Групата функционира, поради което те не могат да бъдат управлявани и контролирани от мениджмънта на компанията. Систематични рискове са: политическият риск, макроикономическият риск, инфлационният риск, валутният риск, лихвеният риск, данъчният риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

Политически риск

Политическият риск е възможността икономическата дейност на дадена държава или сектор да бъде засегната от решенията на правителството. Този тип риск е пряко свързан с политическата ситуация - същият, който може да доведе до промени, в т.ч. във външната търговия или данъчната политика.

Избирането на редовно правителство има положителен ефект, ако доведе до подобрена стабилност и подобрена бизнес среда. Но обществената подкрепа не се е променила значително.

След множеството неуспешни опити през 2024 г., макар и със сформирано правителство към началото на 2025 г., рисковете за политическата стабилност остават значителни. Продължаващата политическа нестабилност има потенциал да окаже влияние на макроикономическия растеж и бизнес средата в България.

Невъзможността да се прогнозира продължителността на функциониране на новото българско правителство, предвид постоянните противоречия между политическите партии застанали зад него в Народното събрание обуславя и относителната несигурност по отношение на провеждането на държавната политика по овладяване на инфлацията и растящия бюджетен дефицит. Наблюдаваната политическа несигурност поставя под въпрос възможността да се проведат адекватни реформи в администрацията, образованието и здравеопазването, които формират основните бюджетни разходи.

Макроикономически риск

Рисковете пред глобалните икономически перспективи продължават да нарастват. Икономическите последици от войната в Украйна и военният конфликт между Израел и Хамас, съществено повишиха геополитическото напрежение.

С разгръщането на икономическите последици от военните конфликти, които пораждат силен инфлационен натиск, доверието на потребителите и бизнеса остава ниско, а реалният разполагаем доход намалява и засилващият се натиск върху разходите ограничава производството, особено в енергоемките отрасли.

Оптимистичните прогнози за по-голям ръст на икономиката на България през 2025 г. според множество анализатори, не съответстват на геополитическите рискове и тежкото положение в редица европейски държави.

Инфлационен риск

Инфлационният риск представлява всеобщо повишаване на цените, при което парите се обезценяват и съществува вероятност от понасяне на загуба от домакинствата и фирмите.

Инфлацията е важна, тъй като освен разполагаемия доход тя изяжда и от доходността на инвестициите, ако е извън здравословните нива.

Дискусиите за цените в България традиционно се водят на база индекса на потребителските цени (ИПЦ) на НСИ, като това е и официалният измерител на инфлацията в страната. Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е измерител на общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление.

През последните години все по-голям фокус се поставя върху хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), който е сравнимата мярка за инфлацията в страните от ЕС и се ползва в докладите за конвергенцията, тоест на база на него се оценява критерият за ценова стабилност. Двата индекса се различават по теглата на групите стоки, като българският е правен по наша мярка – на база на потреблението в България, а европейският – на база потреблението в европейските държави.

Годишна инфлация, измерена чрез Индекс на потребителските цени, по години

2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
-0.90%	-0.40%	-0.80%	2,1%	2,8%	4,2%	1,7 %	7,8%	15,3%	9,5%	2,1%

Източник: НСИ

С приемането на еврото съществуват отделни рискове.

Съществува академичен консенсус, че въвеждането на еврото като цяло не води до общи инфлационни ефекти, но в същото време в периода на въвеждане на еврото се наблюдава еднократно увеличаване на цените точно в месеца на присъединяване към зоната.

Прогнозите на експертите в тази посока не са еднопосочни. И несигурността остава висока.

Валутен риск

Валутният риск обобщава възможните негативни импликации върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на промени във валутния курс. Като гарант за макроикономическата стабилност, България ще запази паричния съвет при съществуващото равнище на фиксиран валутен курс от 1.95583 лева за 1 евро до присъединяването на страната към еврозоната. През последните месеци е постигнато равновесие при използването на различните валути при котировките на навлата. Навлата при един от най-масовите товаропотоци - този на зърната и торовете - твърдо се котира в евро. Промени в навлата по дългосрочните договори за превози в рамките на ЕО също не се наблюдават и те продължават да се котират в евро. Предвид фиксирания курс на лева към еврото, валутен риск за дружествата от Групата от загуба на стойност не съществува.

Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможни, евентуални, негативни промени в лихвените нива, установени от финансовите институции на Република България.

На своето заседание на 12 декември 2024 г. Управителният съвет на Европейската Централна Банка взе решение да намали с 25 базисни точки трите основни лихвени процента на ЕЦБ. По-специално, решението да бъде понижен лихвеният процент по депозитното улеснение, чрез който Управителният съвет задава курса на паричната политика, се основава на актуализираната оценка на перспективата за инфлацията, динамиката на основната инфлация и доброто функциониране на трансмисионния механизъм на паричната политика. Управителният съвет е решен да осигури трайно стабилизиране на инфлацията на средносрочното целево равнище от 2%.

Данъчен риск

От определящо значение за финансовия резултат на компаниите е запазването на текущия данъчен режим. Няма гаранция, че данъчното законодателство, което е от пряко значение за дейността на Групата, няма да бъде изменено в посока, която да доведе до значителни непредвидени разходи и съответно да се отрази неблагоприятно на неговата печалба. Системата на данъчно облагане в България все още се развива, в резултат на което може да възникне противоречива данъчна практика.

37.2. Несистематични рискове

Несистематичният риск се отнася до риска, който възниква от контролирани и познати променливи, които са специфични за бизнеса. Традиционно несистематичните рискове се разглеждат на две нива – отраслов риск, касаещ несигурностите в развитието на отрасъла и общ фирмен риск, произтичащ от спецификите на Дружествотата от Групата ни. Несистематични са: бизнес риска, специфичния фирмен риск, финансовия или кредитен риск и оперативния риск.

Бизнес риск

Бизнес рискът или още наречен отраслов риск, е свързан със състоянието и тенденциите в развитието на отрасъла. Бизнес рискът се определя от особеностите на отрасловите суровини и материали, конкуренцията в сектора, наличието и цената на специалистите, еластичността на търсенето на продукцията, достъпа до финансиране, технологиите и рентабилността на сектора. Бизнес риска намира своето проявление при евентуални неблагоприятни промени на производствените разходи на компанията, както и цените, по които Групата оперира.

Особено актуален става проблемът, свързан с информационна сигурност на бизнеса, със защитата на цифровите активи (информация, ноухау и др.). Във време на бум на дигиталните процеси пред много предприемачи, потребители на интернет и прочие потребителски групи възниква изключително важен въпрос - киберсигурността и нейното все по-належащо значение. В днешната цифрова ера киберсигурността не е грижа само на големите фирми, това е критичен проблем и за малкия бизнес.

Пред всички бизнеси, позиционирани под една или друга форма в онлайн пространството, проблемът с кибератаките добива все по-големи мащаби. Причината е, че почти всяка съвременна компания разчита на удобството, функционалността и бързината, предлагащи различните технологии.

Кибератаките в страната също не са пренебрегвани, киберинцидентите, като ИТ прекъсвания, софтуерни атаки с цел откуп или пробиви на данни, са определени като най-големият риск за бизнеса в световен мащаб за втора поредна година.

Специфичен фирмен риск

Специфичният фирмен риск е свързан с естеството на дейност на Дружествата от Групата. За всяко дружество е важно възвръщаемостта от инвестираните средства и ресурси да съответства на риска, свързан с тази инвестиция.

Управлението на фирмения риск за Групата ни засяга анализа на предлаганите продукти/услуги, обезпечеността с човешки ресурси, управленските решения на оперативното и стратегическо ниво, контрола върху прилагането на приетите планове и стратегии за развитие

Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирани на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Ценни книжа и депозити	124	124
Краткосрочни заеми	-	-
Търговски вземания	1 013	1 582
Вземания от свързани лица	257	5 216
Пари и парични еквиваленти	9 071	12 058
Балансова стойност	10 465	18 980

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и на други контрагенти, установени индивидуално или по групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Групата не е предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки освен описаните в пояснения 34 и 35 от консолидирания финансов отчет.

Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация.

Загуба от обезценка не е признавана по отношение на вземания, за които Групата е направила преценка, че има реална възможност за тяхното събиране. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до един месец.

37.3. Други рискове, свързани с влиянието на основните макроикономически фактори

Продължаващата трета година война в Украйна, конфликтът между Израел и Хамас, допълнително усложнен от военни действия с участие на йеменските хуси и включването на територии от Ливан и Сирия във военния конфликт, засилва убеждението, че геополитиката има важно значение за глобалната икономика през 2024 г. Глобалната икономика може да бъде засегната от геополитически събития, както пряко, така и непряко. От страна на търговията, увеличените ограничения, дължащи се на напрежение между страните, могат да нарушат търговските потоци и да причинят проблеми с веригата за доставки. Ограниченията могат също така да повлияят на цените на суровините и да доведат до недостиг на ключови ресурси като петрол и газ, което засяга промишленото производство в световен мащаб. Взеи заедно и взаимно подсилващи се, глобалната икономика може да изпита по-висока инфлация, по-нисък растеж и значителни загуби на благосъстоянието във времена на геополитическо напрежение. Голяма част от геополитическите рискове, пред които ще е изправен светът и през 2025 г., идват от съществуващите противоречия между водещи в икономическо и военно отношение държави в световен мащаб.

Встъпването в длъжност на президента Доналд Тръмп също притежава потенциал да повлияе на световната икономика. Настояването на Тръмп за намаляване на лихвените проценти може да навреди на процеса на дезинфлация, но неговите нетрадиционни намаления на данъците биха могли да окажат още по-голям натиск върху фискалните баланси чрез по-високи дефицити. Освен това предложената от него политика за налагане на 10% мита върху всички вносни стоки може допълнително да наруши веригите за доставки. Позицията на Тръмп по въпросите на външната политика и сигурността, особено по отношение на страните-членки на НАТО, може да промени глобалната динамика на властта. Не е за подценяване и възможността за нова търговска война между САЩ и Китай, което ще усложни още повече икономическото развитие на Европейския съюз.

В допълнение към икономически проблеми, които са подхранвани от задълбочаващите се геополитически конфликти, се добавя и напрежението между Съединените щати и Китай относно трансфера на технологии и сигурността, което усложнява усилията за съвместна работа по други проблеми като изменението на климата, облекчаване на дългове или предотвратяване на регионални конфликти.

Темповете на растеж на световната икономика се очаква да останат ниски, като са налице и рискове от рецесия. Основно предизвикателство остава и пазарът на труда. Очакванията на ръководството на Групата за бизнес климата са предпазливо оптимистични

38. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг. Групата определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние. Субординираният дълг включва необезпечените заеми на Групата. Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти. Целта на Групата е да поддържа съотношението на коригирания капитал към нетен дълг в разумни граници.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2024	2023
	'000 лв.	'000 лв.
Собствен капитал	73 453	80 719
+Субординиран дълг	1 402	3 296
Коригиран капитал	74 855	84 015
+Дълг	7 241	8 722
- Пари и парични еквиваленти	(9 071)	(12 058)
Нетен дълг	(1 830)	(3 336)

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата може да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Групата не е променяла целите, политиките и процесите за управление на капитала, както и начина на определяне на капитала през представените отчетни периоди.

39. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване, които не са намерили отражение в настоящия финансов отчет, с изключение на опоменатото обстоятелството, свързано с наложилата се промяна в ръководството на Групата, поради кончината на Изпълнителя директор Румен Стефанов Попов.

40. Други оповестявания.

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет продължава военния конфликт между Русия и Украйна. Въведени са различни икономически санкции срещу Русия и свързани с нея физически и юридически лица, на глобално ниво.

Определяните до скоро като форсмажорни обстоятелства - войната в Украйна, военният конфликт между Израел и Хамас, за поредна година засягат бизнес дейностите от всички сфери в световен мащаб. Рисковете пред глобалните икономически перспективи продължават да нарастват, наред с увеличаването на геополитическото напрежение.

Групата няма пряка експозиция към Украйна, Русия и/или Израел и Хамас, но систематичните рискове действащи извън Групата, оказват влияние върху дейността ѝ. Тези рискове са характерни за целия пазар и не могат да бъдат избегнати чрез диверсификация на риска, тъй като са свързани с макроикономическата обстановка, политическата ситуация, регионалното развитие и др.

Предвид бързите и резки промени в икономическата обстановка в страната, ръководството на Групата ще продължи да наблюдава икономическата ситуация, както и преките и косвени ефекти

върху дейността на Групата от нарушените икономически отношения вследствие на войната в Украйна.

41. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2024 г. (включително сравнителната информация) е приет от Управителния съвет на Предприятието–майка на 22 април 2025 г.